

190614 Beantwoording vragen Kadernota 2020-2023

---

1. Documenten

01 Brief raad bij beantwoording vragen kadernota

Pag. 2

02 Notitie beantwoording vragen kadernota 2020-2023

Pag. 7

Aan de raad van de gemeente Heemstede

datum : 14 juni 2019
 onderwerp : beantwoording aanvullende vragen kadernota 2020 - 2023

Geachte raad,

In de commissie Middelen bij de behandeling van de kadernota 2020 - 2023 heeft u het college een aantal aanvullende vragen gesteld:

- Verzocht is om informatie te geven en alternatieve mogelijkheden met betrekking tot de dekking van het financieel meerjarenperspectief zoals opgenomen in de Kadernota.
- In de commissie heeft u aangegeven zorgen te hebben met betrekking tot de ontwikkeling van de algemene reserve en hierover nader geïnformeerd te willen worden.
- De politieke vragen die reeds eerder gesteld zijn schriftelijk te beantwoorden (bijlage)
- Aanvullende informatie met betrekking tot de risicoscan reserve sociaal domein en de ambtelijke organisatie. (bijlage)

In deze brief met bijlagen informeren wij u over bovenstaande vragen.

In dit kader is het van belang om stil te staan bij de aard van de kadernota 'nieuwe stijl'. Met de voorliggende kadernota is uitvoering gegeven aan de raadsmotie "Een kader voor de kadernota". Het geeft nu naast een financieel meerjarenperspectief, ook een perspectief op de opgaven waarvoor we de komende jaren staan.

In de kadernota 2020-2023 geeft het college haar perspectief voor de komende jaren met een voorstel voor een financieel sluitende begroting 2020. Op basis van de kadernota kan de raad nu in een vroeg stadium richting geven aan de financiële, maatschappelijke en bestuurlijke opgaven voor de komende jaren, inclusief de mogelijke alternatieve dekking. Met het vaststellen van de kadernota geeft de raad het college opdracht om op basis van deze richting de begroting 2020 verder uit te werken voor raadsbesluitvorming in november dit jaar.

Perspectief 2020 - 2023

Een aantal ontwikkelingen heeft een negatieve impact op de gemeentelijke financiën.

- Door onderuitputting bij de rijksbegroting 2018 en het BTW compensatiefonds daalt de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Dit wordt ook wel 'het samen trap op trap af' principe genoemd. Ook de VNG heeft aangegeven deze systematiek onwenselijk te vinden.
- Daarnaast is er een aantal financiële tegenvallers.
  - o Op dit moment wordt nog onderhandeld over de ambtenaren Cao gemeenten. Een Cao stijging wordt verwacht.
  - o Voor het onderhoud van gemeentelijke woningen & gebouwen is achterstallig onderhoud geconstateerd. Bij de vaststelling van het onderhoudsprogramma in 2019 was een structureel hogere storting noodzakelijk.
  - o Een lagere opbrengst van betaald parkeren.
- Tot slot is een forse investering noodzakelijk voor het Integraal Huisvestingsprogramma. Heemstede heeft de opgave de komende jaren voor renovatie en nieuwbouw van 10 basisscholen.

In de kadernota zijn, na zorgvuldige afweging, keuzes gemaakt binnen de huidige financiële mogelijkheden. Waarbij bestaand door de raad vastgesteld beleid, als uitgangspunt geldt. De gemeente Heemstede kent geen financiële noodzaak tot een complete heroverwegingsoperatie.

Maar gelet op het perspectief voor de komende jaren en de hierboven geschetste autonome ontwikkelingen is er wel aanleiding om zorgvuldig prioriteiten te stellen. In de aanloop naar de kadernota zijn dus al keuzes gemaakt om tot een sluitend beeld te komen. De daardoor vervallen ambities per programma staan in de kadernota vermeld. Als de raad daarin andere prioriteiten of keuzes wil maken, is de kadernota het instrument om richting mee te geven aan deze voorstellen. Waar nodig voorzien van een richtinggevende uitspraak voor aanvullende financiële dekking. Het college bereidt dan op basis daarvan de begroting voor.

Het college hecht waarde aan een duurzaam verantwoord financieel beleid. Belangrijk daarbij is dat de juiste balans wordt gezocht tussen enerzijds een sluitende meerjarenbegroting en anderzijds blijven innoveren en werken aan de maatschappelijke opgaven. Om tot deze balans te komen heeft het college een aantal keuzes gemaakt voor de periode 2020 -2023, zoals verwoord in de kadernota op pagina 8. Hierbij wil het college met nadruk aangeven dat de eerste prioriteit bij het versterken van de organisatie ligt, zodat de basis op orde is en de huidige dienstverlening op peil blijft.

In de brief van 6 juni hebben wij u geïnformeerd over de effecten van de meicirculaire 2019. De bijgestelde meerjarenraming kadernota 2020 – 2023 ziet er als volgt uit:

Bijgesteld financieel meerjarenbeeld 2020-2023 na meicirculaire 2019	2020	2021	2022	2023
Subtotaal meerjarenbegroting 2020-2023, excl. dekkingsvoorstellen	-645.500	-800.000	-806.000	-460.000
Mutaties meicirculaire 2019 per uitkeringsjaar	207.000	143.000	-75.000	-114.000
GECORRIGEERD Subtotaal meerjarenbegroting 2020-2023, excl. dekkingsvoorstellen	-438.500	-657.000	-881.000	-574.000
Dekkingsvoorstellen:				
Taakstelling ambtelijke organisatie	30.000	80.000	250.000	250.000
Friciekosten ingroei taakstelling personeel t.l.v. alg. reserve	220.000	170.000	0	0
Indexeren parkeerbelasting (sinds 2011 niet geïndexeerd)	100.000	100.000	100.000	100.000
Verhoging ozb (2%) in 2021	0	125.000	125.000	125.000
Verhoging ozb (2%) in 2022	0	0	125.000	125.000
subtotaal dekkingsvoorstellen	350.000	475.000	600.000	600.000
Subtotaal financieel perspectief 2020-2023, excl. resterende dekking	-88.500	-182.000	-281.000	26.000
rusterende dekking dient gevonden te worden in het investeringsprogramma, gemeentelijk vastgoed, reserves & voorzieningen, kostendekkendheid leges en voorzieningenniveau	100.000	200.000	200.000	200.000
Totaal financieel perspectief 2020-2023	11.500	18.000	-81.000	226.000

Het college heeft hierin een duurzaam financieel perspectief gegeven, zodat ook meerjarig er een structureel evenwicht is zodat structurele lasten gedekt worden door structurele uitgaven. In het vervolg van deze brief wordt eerst ingegaan op de algemene reserve waarna aansluitend nader duiding wordt gegeven aan paragraaf 2.6 uit de kadernota (pagina 14) waarin de dekkingsmogelijkheden worden aangegeven.

Algemene reserve

In de commissie Middelen is gevraagd naar aanvullende informatie inzake de ontwikkeling van de algemene reserve en de strategie voor het sluitend maken van de (meerjaren)begroting.

Gebleken is dat er behoefte is aan meer inzicht in het verloop van de algemene reserve in relatie tot het weerstandsvermogen en de voorgestelde aanwending in de komende jaren. In paragraaf 2.1 van de kadernota (blz. 9) is ingegaan op de algemene reserve en de ratio van het weerstandsvermogen. Daarbij is inzicht gegeven in de mutaties in de algemene reserve voor 2019 en welke omvang de reserve heeft per 1 januari 2020.

Voor de beoordeling van de benodigde weerstandscapaciteit worden, op basis van de nota reserves en voorzieningen – weerstandsvermogen 2014 de volgende uitgangspunten gehanteerd.

ratio	beoordeling
> 2,0	uitstekende weerstandscapaciteit
1,4 – 2,0	ruim voldoende weerstandscapaciteit
1,0 – 1,4	Voldoende weerstandscapaciteit
< 1,0	Onvoldoende weerstandscapaciteit

In de begroting 2019 was een risico-omvang van € 2.222.000 opgenomen. In voornoemd bedrag was een bedrag van € 190.000 opgenomen i.v.m. transitiekosten outsourcing ICT taken. In de raad van 18 april 2019 is eenmalig een bedrag van € 152.000 ten laste van de algemene reserve beschikbaar

gesteld voor deze eenmalige transitiekosten waardoor het risicobedrag van € 190.000 niet meer meegenomen hoeft te worden in het bepalen van de risico-omvang.

De risico-omvang komt nu uit op € 2.032.000. Uitgaande van de aangepaste risico-omvang van € 2.032.000 en een ratio weerstandsvermogen van 2,0 is een algemene reserve benodigd van minimaal € 3.657.000 miljoen (1,8 x € 2.032.000) en maximaal € 4.470.000 (2,2 x € 2.032.000). In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de verwachte mutaties voor 2019 t/m 2023 en de relatie met het weerstandsvermogen. De voorgenomen mutaties (1 t/m 7) zijn onderaan de tabel afzonderlijk toegelicht.

	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo 1 januari	4.482.592	4.429.372	4.109.372	3.939.372	3.809.372
<i>Stortingen</i>					
Resultaatbestemming jaarrekening 2018 (raad 20-6-2019)	219.079				
Voorgenomen stortingen:					
1. Surplus sociaal domein (zie kadernota 2020 blz 10)	300.000				
2. Jaarresultaat sociaal domein 2019	p.m.				
3. Surplus reserve PW inkomensvoorzieningen, IOAW, IOAZ en BBZ	247.000				
4. Opbrengst verkoop niet strategisch onroerend goed	p.m.				
5. Verwacht positief resultaat 2019 t.g.v. verkoop perceel Reggelaan 14	p.m.				
Totaal stortingen	766.079	0	0	0	0
<i>Onttrekkingen</i>					
Fasering stijging afvalstoffenheffing (kadernota 2018-2021; raad 29-6-2017)	200.000	100.000			
Onttrekking t.b.v. beleid 2019 incidenteel (raad 9-11-2018)	175.000				
Onttrekking t.b.v. reserve nieuwe initiatieven 2018-2022 (raad 9-11-2018)	200.000				
Eenmalige kosten outsourcing (raad 18-04-2019)	152.000				
Resultaatbestemming jaarrekening 2018 (raad 20-6-2019):					
a. restantbudget uit alg. reserve t.b.v. pilot afvalinzameling Merlenhoven	46.400				
b. restantbudget uit alg. reserve t.b.v. nota duurzaamheid 2017-2018	45.899				
Voorgenomen onttrekkingen:					
6. Friciekosten ingroei taakstelling personeel (zie kadernota 2020, blz 15)		220.000	170.000		
7. Indicatieve afkoopsom i.h.k.v. bluswater (zie kadernota 2020, blz. 29/30)				130.000	
Totaal onttrekkingen	819.299	320.000	170.000	130.000	0
Saldo 31 december	4.429.372	4.109.372	3.939.372	3.809.372	3.809.372
risico omvang begroting 2019, na eliminatie outsourcing ICT taken (zie kadernota 2020, blz 9)	2.032.000	2.032.000	2.032.000	2.032.000	2.032.000
ratio weerstandsvermogen o.b.v. bovenstaande risico omvang	2,18	2,02	1,94	1,87	1,87
Toelichting:					
1. Het surplus van de reserve sociaal domein bedraagt € 4,5 mln. Daarbij is rekening gehouden met een maximale reserve sociaal domein van € 2,8 mln (excl. de extra middelen vanuit de meicirculaire ad € 0,9 mln). Voorts is rekening gehouden met onttrekkingen op basis van reeds genomen raadsbesluiten tot een bedrag van € 0,85 mln. Tot slot is rekening gehouden met een onttrekking van 4,2 mln ten behoeve van het IHP Onderwijs. Per saldo resteert dan nog een surplus van € 0,3 mln dat conform het voorstel uit de kadernota wordt toegevoegd aan de algemene reserve.					
2. Zoals aangegeven in de voorjaarsnota en kadernota is de begrotingssystematiek sociaal domein voor het jaar 2019 gelijk aan 2018 e.v. jaren. Met andere woorden: een eventueel overschot 2019 wordt toegevoegd aan de reserve sociaal domein en als de stand van de reserve sociaal domein het bedrag van € 2,8 mln overstijgt wordt dat toegevoegd aan de algemene reserve. In de tabel opgenomen als p.m. post.					
3. De reserve Participatiewet inkomensvoorzieningen, IOAW, IOAZ en BBZ heeft op 1 januari 2019 een omvang van € 589.000. In de voorjaarsnota 2019 is aan die reserve door lagere bijstandslasten een bedrag van € 158.000 toegevoegd waardoor deze reserve naar verwachting aan het eind van het jaar een saldo heeft van € 747.000. In de nota reserves en voorzieningen - weerstandsvermogen 2014 is de omvang van deze reserve gemaximeerd op € 500.000 zodat het surplus van € 247.000 (747.000 - € 500.000) aan de algemene reserve kan worden toegevoegd.					
4. De incidentele netto verkoopopbrengst (na aftrek boekwaarde) van niet strategisch onroerend goed wordt toegevoegd aan de algemene reserve. De structurele besparing op de exploitatielasten van het desbetreffende vastgoed wordt verrekend met de nog openstaande taakstelling optimalisatie onroerend goed van € 38.500.					
5. In de voorjaarsnota 2019 is aangegeven dat verwacht wordt dat het voorlopig nadelig resultaat 2019 ad € 61.000 omslaat in een positief resultaat ten gevolge van de verkoop van het perceel Reggelaan 14. Na aftrek van de boekwaarde ad. € 167.000 resteert er naar verwachting een forse boekwinst.					
6. In de kadernota is voorgesteld om de ingroei van de taakstelling ambtelijke organisatie (totaal € 250.000) ten laste van de algemene reserve te brengen. Voor 2020 gaat het om een bedrag van € 220.000 (€ 250.000 - gerealiseerde taakstelling 2020 € 30.000) dat ten laste van de algemene reserve wordt gebracht. In 2021 betreft het een bedrag van € 170.000 (€ 250.000 - gerealiseerde taakstelling 2021 € 80.000). Totaal gaat het om een voorgenomen onttrekking van € 390.000.					
7. In de kadernota is bij programma 1 veiligheid aangegeven dat verwacht wordt dat in het kader van de bluswatervoorziening aan Waternet een -indicatieve- afkoopsom van € 130.000 moet worden betaald.					

Geconcludeerd wordt dat in 2020 het weerstandsvermogen naar verwachting boven de 2,0 (uitstekende weerstandscapaciteit) uitkomt. Vanaf 2021 daalt deze naar afgerond 1,9. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de p.m. posten (mogelijke storting in de algemene reserve m.b.t. verkoop Reggelaan 14, verkoop strategisch onroerend goed en het jaarresultaat 2019 sociaal domein). Indien deze posten een positief saldo hebben, zal het weerstandsvermogen stijgen.

Hierbij is uit gegaan van de aangepaste risico-omvang begroting 2019. Ter info: de risico-omvang was in de begrotingen de afgelopen jaren als volgt: 2014 € 2.563.000, 2015 € 2.378.000, 2016 € 2.082.000, 2017 € 2.034.000 en 2018 € 1.976.000. Het bedrag van € 2.032.000 in 2019 is dus in lijn met de voorgaande jaren.

Dekkingsmogelijkheden

Globaal gesteld zijn er voor het zoeken naar dekkingsmiddelen op hoofdlijnen twee mogelijkheden, namelijk het verlagen van de uitgaven of het verhogen van de inkomsten. In de kadernota zijn dekkingsvoorstellen en mogelijkheden verwoord. In deze brief wordt nadere duiding gegeven, zodat de raad hieraan verdere richting kan geven.

VERLAGEN UITGAVEN

Bedrijfsvoering

Bij deze categorie gaat het om kosten van personeel, ondersteuning en het niet of gedeeltelijk toekennen van prijscompensatie aan exploitatiebudgetten. In de kadernota is in het financieel meerjarenperspectief rekening gehouden met een oplopende taakstelling personeel (=besparing op personeelslasten) van € 30.000 in 2020, € 80.000 in 2021 en vanaf 2022 € 250.000.

Daarnaast is in de brief van de meicirculaire 2019 aangegeven dat wordt voorgesteld om alleen prijscompensatie toe te passen voor zover er sprake is van contractuele verplichtingen en voor de budgetten in het sociaal domein. Aan deze besparingsmogelijkheid was nog geen bedrag gekoppeld. In principe is deze besparing een 'kaasschaafmethode'. Gelet op de jaarlijkse onderschrijding in de jaarrekeningen, is dit een mogelijkheid die kan worden overwogen. Verwacht wordt dat voor 2020 een structurele besparing van € 50.000 - € 75.000 kan worden behaald.

Investeringsprogramma

Tijdens de voorbereiding van de opstelling van de voorjaars- en kadernota is kritisch gekeken naar de lopende investeringen en het investeringsprogramma 2019-2023. In beide nota's zijn de mutaties (vervallen, gewijzigd en nieuw) afzonderlijk in beeld gebracht. De komende periode wordt, zoals aangegeven op blz. 16, nogmaals met de 'stofkam' door het investeringsprogramma gegaan, waarbij met name gekeken gaat worden naar de planning en het betaalritme van de investeringsuitgaven. Daarnaast kan ook besloten worden om investeringen door te schuiven na de planperiode (dus na 2023) of te laten vervallen. De raad kan het college hier richting in mee geven.

De omvang van de besparing is nu nog niet goed aan te geven en van diverse investeringen worden de lasten doorberekend in tarieven (bijv. riool-/afvalstoffenheffing) of deels betaald door de gemeente Bloemendaal (bij GRIT).

Voorzieningenniveau

Bij deze categorie gaat het om het dienstverleningsniveau, het niveau van onderhoud in de openbare ruimte, stopzetten of verlagen van subsidies (onderwijs, sport en cultuur), recreatie etc. Afbouw van subsidies kan veelal niet in één keer omdat, gelet op de beginselen van behoorlijk bestuur, een afbouw periode in acht dient te worden genomen. Indien de raad kiest voor maatregelen in deze categorie zal dus rekening moeten worden gehouden met incidentele frictiekosten voordat op termijn een besparing kan worden gerealiseerd.

Sociaal domein

Deze categorie heeft betrekking op de uitgaven en inkomsten van het sociaal domein en in de kadernota was deze categorie meegenomen bij het voorzieningenniveau. Voor het inzicht is het sociaal domein apart als categorie benoemd. In de commissie Samenleving van 11 juni 2019 is door de commissie een zienswijze afgegeven op het beleidsplan sociaal domein 2019-2023. Vaststelling vindt plaats in de raad van 28 november 2019. In principe zijn hier ook besparingsmogelijkheden maar onlangs zijn de budgetten vanaf 2020 volgens de nieuwe begrotingsystematiek bepaald. Daarmee is rekening gehouden in de kadernota en de beleidsnota sociaal domein.

VERHOGEN INKOMSTEN

Gemeentelijk vastgoed

De gemeente staat voor een grote opgave voor het gemeentelijk vastgoed. Het is daarbij noodzakelijk helder te hebben welke gebouwen en gronden van het vastgoed strategisch zijn voor de gemeente. Hiervoor zijn selectiecriteria opgesteld. Niet strategisch vastgoed kan worden verkocht. De incidentele opbrengsten uit verkoop worden, na aftrek van de resterende boekwaarde, gestort in de algemene reserve. In de tabel algemene reserve is dit als een p.m. post opgenomen. De structurele besparing op de exploitatielasten komt ten goede van de nog bestaande structurele taakstelling van € 38.500 voor optimalisatie onroerend goed.

Onroerend zaakbelasting (ozb)

Een verhoging van de ozb met 1% levert een structurele meeropbrengst op van € 63.000 en dit betekent voor een eigenaar van een woning met een gemiddelde WOZ waarde (in 2019 € 506.000) een hogere ozb aanslag van circa € 4.

In de kadernota is voorgesteld om de ozb opbrengst, naast de jaarlijkse inflatiecorrectie, extra te verhogen in 2021 en 2022 met 2%. Dat levert een structurele meeropbrengst op van € 125.000 in 2021 en € 250.000 in 2022.

Een overweging kan zijn om de voorgenomen ozb verhoging 2022 (2%; meeropbrengst € 125.000) twee jaar naar voren te halen zodat in 2020 en 2021 € 125.000 extra dekking ontstaat. Het naar voren halen heeft tot gevolg dat de woonlasten in 2020 (blz. 13) ten opzichte van de cijfers in de kadernota stijgen met afgerond € 8 en de totale woonlasten stijgen van 8,3% naar 9,3%.

Parkeerbelasting

In de kadernota is rekening gehouden met het indexeren van de parkeerbelasting en daarvoor is vanaf 2020 een bedrag ingeboekt van € 100.000. De parkeertarieven zijn vanaf 2011 niet meer geïndexeerd (sinds 2011 € 1,50 per uur). Voorgesteld wordt om de niet toegepaste indexering vanaf 2011 in 2020 te verdisconteren in de parkeertarieven. Dit betekent een verhoging van € 0,27 per uur, maar daarnaast zijn er ook andere tariefdifferentiatie mogelijkheden die al voor u in beeld zijn gebracht (collegebericht).

Bouwleges

De bouwleges in Heemstede bedragen 2,7% van de bouwsom exclusief btw. Het landelijk gemiddelde bedraagt volgens de site van bouwleges.nl 3,28% van de bouwsom. Bij het bepalen van de legestarieven dient de gemeente rekening te houden met de kostendekkendheid. De tarieven van dienstverlening moeten in verhouding staan met de kosten die de gemeente maakt bij de uitvoering van deze diensten. Voor iedere 0,1% verhoging ontstaat, op basis van een begrote opbrengst 2019 van € 200.000, een meeropbrengst van afgerond € 7.500. Verhoging naar het landelijk gemiddelde levert circa € 45.000 op. Voorgesteld wordt om een onderzoek te doen naar de kostendekkendheid van de bouwleges.

Reserves & voorzieningen

In het 3^e kwartaal van 2019 wordt een nieuwe nota reserves en voorzieningen - weerstandsvermogen aangeboden aan de raad. Daar wordt ingegaan op de omvang en het doel van de aanwezige reserves & voorzieningen en op de (gewenste) hoogte van de algemene reserve in relatie tot de aanwezige financiële risico's. In de kadernota is in paragraaf 2.1 en 2.2 ingegaan op de algemene reserve en reserve sociaal domein. In deze brief zijn de (verwachte) mutaties in de algemene reserve voor de periode 2019-2023 in beeld gebracht.

Wij hopen u middels deze brief en bijlagen voldoende geïnformeerd te hebben en we vertrouwen erop u antwoord te hebben gegeven op de door u gestelde vragen.

Met vriendelijke groeten,
namens burgemeester en wethouders van Heemstede,
wethouder Financiën,

drs N.F. Mulder

Datum	14 juni 2019
Onderwerp	Beantwoording vragen kadernota

In deze notitie worden de volgende vragen beantwoord:

- Politieke vragen over de kadernota 2020-2023 d.d. 3 juni 2019
- CDA d.d. 4 juni 2019: Overzicht kosten inhuur van externen in de periode van mei 2018 tot mei 2019
- CDA d.d. 11 juni 2019: Berekening weerstandsvermogen in kadernota 2020-2023
- VVD d.d. 11 juni 2019: Vragen over de Voorjaarsnota 2019
- GroenLinks d.d. 12 juni 2019: Politieke vragen kadernota 2020-2023
- Commissie Middelen d.d. 12 juni 2019: Gevraagd nadere toelichting ambtelijke organisatie
- Commissie Middelen d.d. 12 juni 2019: Gevraagd risicoscan sociaal domein

Politieke vragen kadernota 2020-2023 d.d. 3 juni 2019

GroenLinks over afschaffing precario belasting in relatie tot OZB [pag. 16]

Er is rekening gehouden met de wettelijke verplichte afschaffing van de precario belasting op ondergrondse leidingen vanaf 2022 (€125K). Dit bedrag komt overeen met de verhoging van de OZB in 2022. Kan hieruit geconcludeerd worden dat de OZB verhoging in 2022 volledig toe te schrijven is aan de afschaffing van deze belasting op ondergrondse leidingen?

Antwoord:

De ozb verhoging in 2022 heeft geen directe samenhang met de afschaffing van de precariobelasting. De bedragen zijn toevalligerwijs (afgerond) wel gelijk aan elkaar. De voorgestelde OZB verhoging is echter één van de mogelijke instrumenten om aan de inkomenszijde dekkingsmiddelen voor een financieel sluitend meerjarenperspectief te genereren.

VVD over beslispunten kadernota 2020-2023

Welke beslispunten voor de raad liggen voor m.b.t. tot de kadernota?

Antwoord:

Vanaf dit jaar wordt er gewerkt met een nieuwe inrichting van het planning en control (P&C) proces. De wijzigingen in dit proces zijn besproken in de commissie middelen in maart 2019, waar de commissie heeft ingestemd met de vernieuwingen. Deze kadernota zal daarom niet slechts financieel zijn, maar nu ook een inhoudelijk perspectief geven voor de komende jaren.

De kadernota wordt niet langer 'ter kennisname' aangeboden aan de raad, maar voortaan 'ter bespreking' voorgelegd. Conform de wens van de gemeenteraad betekent dit dat de besluitvorming wordt gewijzigd in: "De kadernota 2020-2023 vast te stellen". Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie 'Een kader voor de kadernota'.

De kadernota geeft - ter voorbereiding op de begroting 2020 - aan de gemeenteraad de mogelijkheid om in een vroeg stadium richting te geven (kaders) aan de financiële, maatschappelijke en bestuurlijke opgaven voor de komende jaren. Met het vaststellen van de kadernota stemt u om de daarin opgenomen perspectieven en dekkingsvoorstellen/-richtingen te verwerken in de begroting 2020-2023.

VVD over de lokale lasten [pag. 5]

1. Waarom kijkt het college vooral naar het benutten van de reserves (waaronder reserve sociale domein)

2. Waarom kijkt het college nog niet naar: welke zaken cq diensten zetten we niet langer voort en welke zaken cq diensten gaan we anders en goedkoper doen?

Antwoord:

- 1) In de kadernota worden, naast het aanwenden van reserves, ook andere dekkingsmogelijkheden in beeld gebracht en voorgesteld. Zie paragraaf 2.6 (blz. 14-16).
- 2) Het college kijkt daar zeker naar. In de kadernota is in paragraaf 2.6 strategie sluitend financieel perspectief aangegeven dat gekeken wordt naar oud voor nieuw, het investeringsprogramma, het voorzieningenniveau en gemeentelijk vastgoed. In de kadernota en in de raadsbrief zijn deze dekkingsmogelijkheden op onderdelen nader toegelicht.

VVD over overige dekkingsmogelijkheden, voorzieningenniveau [pag. 16]

Op welke manier ziet de wethouder hier een dekkingsmogelijkheid?

Antwoord:

Verwezen wordt naar de raadsbrief over de kadernota d.d. 14 juni. Aan de raad wordt ook gevraagd om bij de invulling van dekkingsmogelijkheden richting mee te geven zodat het college dit kan gaan uitwerken voor de begroting 2020.

VVD over programma 5 [pag. 41]

Waarom is er geen budget volgens college, terwijl het een speerpunt is (inhaalslag openbaar groen) in coalitieakkoord?

Antwoord:

Er is wel budget voor de inhaalslag groen; daarmee wordt (pag. 41 Kadernota) juist rekening gehouden in het investeringsprogramma 2020 waarvoor een krediet van € 250.000 is opgenomen. Zoals vermeld op pag. 42 is er echter geen financiële ruimte door het college gezien om in 2020 te komen tot een actualisatie en herziening van het Groenbeleidsplan.

VVD over programma 8 [pag. 52]

Prestatieafspraken – “De woningvoorraad van de corporaties strook niet met het woningzoekendenbestand.” Wat is het doel van dit statement? Heeft het college een voorstel of wens tot verandering/aanpassing in deze?

Antwoord:

Het is een constatering. Het bezit van de woningcorporaties (dat bestaat uit met name eengezinswoningen) sluit niet aan op de vraag van de woningzoekenden naar kleinere woningen/appartementen. Eventuele nieuwbouw zou hier dus beter op aansluiten. In het kader van de prestatieafspraken kijken corporaties naar een mogelijke andere inzet van hun bezit om toch aan de vraag te voldoen. Veel zal afhangen van beschikbare locaties. Zoals ook opgenomen in het college-akkoord, staan we open voor het omzetten van bedrijventerreinen naar woningbouwlocaties en voor mogelijke verdichting binnen stedelijk gebied. Daarbij richten we ons op het bouwen van sociale huurwoningen en woningen voor starters en ouderen.

Vraag CDA d.d. 4 juni 2019 over een overzicht van kosten inhuur van externen in de periode van mei 2018 tot mei 2019

Zouden wij een overzicht kunnen ontvangen van de kosten van alle inhuur van externen in de periode mei 2018 tot mei 2019?

Waar mogelijk zouden wij ook een onderscheid terug willen zien in inhuur voor bedrijfsvoering, coachingstrajecten en opleidingstrajecten.

Antwoord:

De huidige stand (besteding mei 2018 tot mei 2019) van de inhuurbudgetten is als volgt (exclusief de Gemeenschappelijke Regelingen en specifieke uitvoeringsprojecten met eigen krediet):

- Inhuur vanuit salarisbudget: vacature ruimte ingezet voor inhuur bij ziekte en openstaande vacatures	€ 440.000
- Inhuur reguliere dienstverlening: o.a. publiekszaken, parkeercontrole etc. Het betreft inhuur voor de reguliere bedrijfsvoering	€ 670.000
- Flexibel inhuurbudget: specifieke opgaves / vragen	€ 96.000

Voor opleiding (incl. coaching) is een jaarlijks opleidingsbudget beschikbaar van € 185.000,-. Dit budget wordt doorgaans volledig benut.

Vraag CDA d.d. 11 juni 2019 over berekening weerstandsvermogen in kadernota 2020-2023

Op bladzijde 9 van de kadernota staat dat het weerstandsvermogen op 1 januari 2020 1,9 is. Is bij de berekening van deze ratio al rekening gehouden met het surplus van de reserve sociaal domein of is die hier buiten beschouwing gebleven?

Mocht het surplus reeds meegenomen zijn, hoe groot zou de ratio geweest zijn als het surplus sociaal domein niet naar de algemene reserve wordt overgeheveld?

Antwoord:

Op blz. 9 van de kadernota is bij de ratio van 1,9 nog geen rekening gehouden met het surplus sociaal domein. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de raadsbrief over de kadernota d.d. 14 juni.

Vragen VVD d.d. 11 juni 2019 over de voorjaarsnota 2019

- In de begroting 2019 zijn de volgende uitgaven – totaal 375.000 – opgenomen voor twee onderdelen:
A Nieuw beleid 2019 incidenteel (€ 175.000 onttrekking alg. reserve)
B Nieuwe initiatieven 2019 (€ 200.000 onttrekking alg. reserve)
Vraag: college, wat is inmiddels uitgegeven aan deze beide onderdelen? Graag ook een onderbouwing 'waaraan' het geld is besteed.

Antwoord:

Het overzicht van deze uitgaven wordt met een toelichting op de volgende pagina weergegeven.

Onderwerp	Begroot	Uitgegeven	Restant	Toelichting
Duurzaamheid				
- klimaatakkoord en energietransitie (6.704.04.10)	25.000	0	25.000	Dit bedrag is nog benodigd voor haalbaarheidsonderzoek warmte uit WRK in samenwerking met Waternet en De Meerlanden. Dit vindt plaats in zomer en najaar van 2019.
- opstellen ecologische beleidsplan (6.507.02.15)	10.000	0	10.000	En aan een onderzoek naar riothermie voor gemeentelijk vastgoed (Plein 1 en Gemeentewerf). Dit vindt plaats in zomer en najaar in nauwe samenhang met het DMJOP. Voor het Ecologisch Beleidsplan zijn in 2019 al diverse voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd: - Er is een eerste versie van een Plan van Aanpak opgesteld; - Er is inhoudelijk overleg geweest met ecologische adviesbureaus / ecologen; - Er is inhoudelijk afgestemd met buurgemeente Haarlem over hun ervaringen en over de uitgevoerde evaluatie van het beleid. Omdat deze onderdelen door eigen medewerkers zijn gedaan, staan hier geen kosten tegenover. In het najaar staat de vaststelling van het Plan van Aanpak op het programma en de start van het opstellen van het plan. Vanaf dat moment zullen kosten door externen worden gemaakt. Deze komen ten laste van dit budget.
- uitvoering duurzaamheidsprojecten incl. communicatie (6.507.02.15)	40.000	0	40.000	Dit wordt in het 3e en 4e kwartaal uitgeven: • communicatie duurzaamheid 10.000,- (uitvoering aan Motie duurzaamheid 2.0 en Uitvoeringsprogramma dzh 2019). • Zonne-energie op daken naschoolse opvang Ark en Evenaar 9.000 • Energiemonitoring gemeentelijk vastgoed 9.000 • Transitieversneller, subsidieregeling die ingezet wordt voor inwoners die collectief hun woningen verduurzamen (is in Q4 beschikbaar).
Participatie (6.001.06.10)				
opstellen ontwikkelprogramma participatie	40.000	3.860	36.140	Dit budget is bedoeld voor proces- en communicatiekosten voor het ontwikkelprogramma participatie. Hier valt onder andere het traject Wij maken Heemstede onder. Dit traject is nog in volle gang. Ook de proceskosten die nodig zijn om de ideeën uit dit traject uit te kunnen voeren vallen hier onder. Daarnaast is ook gestart met het opstellen van beleid; ook in dit project zullen nog proces- en communicatiekosten gemaakt worden.
Veiligheid (6.102.03.15)				
- uitvoeringsprogramma veiligheid	20.000	6.874	13.126	Inhuur heeft plaatsgevonden voor het ontwikkelen van beleid Bibob (Wet bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur), beleidsregels bijtincidenten honden en werkzaamheden (onderzoek en pva) in het kader van overlast situaties. De nota hiervoor moet nog ontvangen worden. Na afwikkeling van de nota is het restantbudget nihil.
Bedrijfsvoering				
- beheer architectuur en informatiebeveiliging (6.004.13.11)	5.000	5.000	0	
- informatiegestuurd werken - w.v. harmoniseren systemen (6.004.13.15)	25.000	0	25.000	Uitvoering vindt plaats in het 3e en 4e kwartaal 2019
- w.v. organisatorische uitwerking op 1 of 2 domeinen (6.004.13.15)	10.000	0	10.000	Uitvoering vindt plaats in het 3e en 4e kwartaal 2019 bij de visie op gegevensmanagement
totaal incidentele budgetten nieuw beleid 2019	175.000	15.734	159.266	
Budget nieuwe initiatieven	200.000	0	200.000	Inzet is in overleg met de raad afhankelijk van de uitkomst van het traject "wij maken Heemstede"

2. Twee vragen over twee nieuwe kredieten 2019 (nummers kredieten ontbreken) [pag. 19]
- Waarom moet de raad een 'voorbereidingskrediet 1e planperiode IHP' (met inclusief de volledige kosten voor verbouwing Kerklaan 61) eind juni 2019 goedkeuren terwijl de raad over het IHP niet eerder dan december 2019 besluit?
  - Waarom wordt in het 'voorbereidingskrediet 1e planperiode IHP' het volledige bedrag voor verbouwing Kerklaan 61 opgenomen? En vervolgvraag: wat zijn de belangrijkste onderdelen van de verbouwing?

Antwoord:

- De commissie Samenleving heeft in de vergadering van februari gevraagd om een voorstel voor het beschikbaar stellen van kredieten voor de projecten die in het eerste tijdvak aan de beurt zijn. Op deze wijze kan na de vaststelling van het IHP direct gestart worden.
- Kerklaan 61 moet beschikbaar/gereed zijn voordat de verbouwing van de eerste school, de Nicolaas Beetsschool kan starten. De verbouwing betreft een inpassing waarbij bestaande onderdelen zoveel mogelijk worden hergebruikt. De huidige schil en dak blijven gehandhaafd. In het gebouw worden inbouw wanden geplaatst, vloerafwerking en verlaagde plafonds vervangen zodat er onderwijsfuncties kunnen worden gehuisvest. Het sanitair zal worden hergebruikt maar wel vervangen en uitgebreid moeten worden. En er zal in een luchtbehandelingsinstallatie moet worden voorzien. Daarnaast zal de data-installatie aan de nieuwe functie moeten worden aangepast. Dit zijn enkele belangrijke onderdelen van de verbouwing.

3. Vraag over 'wijzig krediet verkeerslichten Heemsteedse Dreef' [pag. 18]
Waarom worden nieuwe verkeerslichten Heemsteedse Dreef niet in 2019 uitgevoerd zoals gepland?

Antwoord:

Er wordt gewerkt aan de voorbereidingen van een aantal onderhouds-/vervangingsprojecten in de Heemsteedse Dreef. Dit betreft relining van de riolering, vervanging van drie verkeerslichteninstallaties en het herstel van verhardingen op het deel tussen Johan Wagenaarlaan en Wipperplein. Voorbereiding van deze projecten neemt meer tijd. Het is de planning om in de zomer de samenhang van deze onderdelen te bezien en in september een plan van aanpak presenteren.

4. Twee vragen over "wijzig krediet voor Spaarneborgh" [pag. 16]
- In hoeverre is de raad bekend met de plannen inzake "Renovatie buitenruimte Spaarneborgh"?
  - Bij welk programma – in begroting 2019 – is de investering van €200.000 (fase I) ondergebracht? Waarom wordt in VJN 2019 gevraagd slechts €70.000 van krediet voor fase I op te nemen in 2019 en dus geen €200.000?

Antwoord:

De inhoud van de plannen is nog niet met de raad gedeeld; de discussie met de VvE's hierover loopt nog.

Fase I van het krediet is ondergebracht in programma 2 van de begroting 2019. Dit betrof oorspronkelijk een bedrag van € 200.000, maar vanwege de uitloop van de voorbereidingen is het niet meer reëel om uit te gaan besteding van dit gehele bedrag in 2019. Om die reden is het krediet voor fase II (2020) opgehoogd met het in 2019 niet bestede gedeelte van het krediet.

Vragen GroenLinks d.d. 12 juni 2019 – Politieke vragen kadernota 2020-2023

1. Het totaal financieel perspectief start op regel 1 met "Saldo begroting 2019" van € 1.000. Aangezien het college niet alle ambities kan waarmaken, omdat begrote onderdelen "onder de zaagtand" zijn verdwenen, ziet het college mogelijkheden om structureel op de begroting te bezuinigen om nieuwe ambities daarvoor in de plaats uit te voeren? Of moet de raad daarmee komen om financiële dekking te zoeken daarvoor?

Antwoord:

Het college heeft in deze kadernota reeds de keuze gemaakt om gezien het financieel meerjarenperspectief aanvullende dekkingsmiddelen te zoeken. Indien de raad prioriteiten wil toevoegen dan zal daarvoor door de raad ook de dekking aangegeven moeten worden, zodat het college dit mee kan nemen bij het opstellen van de begroting 2020.

2. Een vraag over de kosten van afvalverwerking: de Voorjaarsnota 2019 geeft een nadeel voor de opbrengsten van recycling (papier, plastic en textiel, nadeel € 100.000), en meer restafval en daardoor nog nadeel van € 227.000 (meer tonnen naar de verbranding). Daardoor moet de afvalstoffenheffing flink omhoog: het voorstel is voor een grote grijze container van € 269 naar € 316, en voor de kleine van € 215 naar € 253 (+17,8%). De eerste resultaten van de pilot met omgekeerd inzamelen in Merlenhoven zijn goed: de hoeveelheid restafval is gehalveerd (van 207 kg (gem. 2018) naar 94 kg, en 10% minder GFT in restval). Als we dat voor heel Heemstede realiseren, wat is dan de besparing op de kosten voor afvalverwerking, en met hoeveel kan de afvalstoffenheffing dan weer omlaag (mag een schatting zijn)?

Antwoord:

Die schatting valt op dit moment niet te geven. De eerste resultaten in Merlenhoven zijn inderdaad heel gunstig. Bij de evaluatie van deze proef en de voorbereiding van het besluit over mogelijke uitrol hiervan over de gehele gemeente, hoort deze inschatting wel. De hoogte van de afvalstoffenheffing wordt bepaald door meerdere variabele kosten, dus ook die andere kosten moeten daarbij betrokken worden.

In zijn algemeenheid geldt natuurlijk wel dat tegenover investeringen die gedaan moeten worden om omgekeerd inzamelen gemeentebreed in te voeren (bijvoorbeeld plaatsing van 80 tot 100 ondergrondse afvalcontainers) lagere uitgaven zullen staan door het minder hoeven te verwerken van restafval.

3. Er is rekening gehouden met de wettelijke verplichte afschaffing van de precario belasting op ondergrondse leidingen vanaf 2022 (€125K). Dit bedrag komt overeen met de verhoging van de OZB in 2022. Kan hieruit geconcludeerd worden dat de OZB verhoging in 2022 volledig toe te schrijven is aan de afschaffing van deze belasting op ondergrondse leidingen [pag. 16]?

Antwoord:

Verwezen wordt naar het antwoord op vraag GL op de eerste pagina van deze bijlage.

4. Incidentele lasten IHP (€ 4,2 miljoen) komen ten laste van de reserve sociaal domein. In het concept beleidsplan sociaal domein staat op pag. 30 voetnoot ** dat er een risico inventarisatie is gemaakt waaruit blijkt dat jaarlijks 10% van de benodigde middelen voor jeugdwet, WMO, de Participatiewet, en vanaf 2021 beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Daarom wordt uitgegaan van een reserve van € 2,8 miljoen tijdelijk aangevuld met €750k. Vraag is hoe deze risico inventarisatie is uitgevoerd en wat de uitkomsten hiervan waren? Kunnen we die risico inventarisatie inzien [pag. 16]?

Antwoord:

De risico inventarisatie is meegestuurd als bijlage. Deze inventarisatie is uitgevoerd door een werkgroep met expertise vanuit het sociaal en financieel domein. De ervaringscijfers sociaal domein van de afgelopen 4 jaar zijn doorgelopen. Wat waren meevallers en tegenvallers, wat waren de verklaringen hiervoor. Wat hebben we de afgelopen vier jaar aan ervaringen opgedaan die van invloed zijn op de begroting voor de komende jaren en wat zegt dat over de reserve sociaal domein. Ook is gekeken naar landelijke rekenmodellen, echter de werkgroep was van mening dat onze eigen ervaringscijfers relevanter zijn dan de landelijke rekenmodellen, deze kennen geen precisie in cijfermateriaal zoals onze eigen begroting. Uiteraard is bezien welke ontwikkelingen nog op ons afkomen en meegerekend in de budgetten. Tot slot heeft Heemstede de decentralisaties sinds het begin van de overgang naar gemeente goed onder controle: vanuit beleid, inrichting en sturing.

5. Het tekort op de parkeergelden wordt veroorzaakt door de vergunningen in het Stationsgebied. Ziet het college mogelijkheden om de oplossing daar te vinden, i.p.v. het verhogen van de parkeergelden op de Binnenweg [pag. 27]?

Antwoord:

Het tekort ontstaat met name door het wegvallen van de opbrengst van naheffingen (boetes). Compensatie hiervoor is gezocht in een verhoging van de parkeertarieven, welk voorstel gedaan is omdat er vanaf 2011 niet geïndexeerd is. Deze verhoging geldt voor iedereen die gebruik maakt van parkeerplaatsen, zodat de rekening van verminderde opbrengsten als gevolg van een door de raad besloten aanpassing van het parkeerregime niet alleen wordt gelegd bij een bepaalde groep.

6. Voor het verbeteren van fietsroutes en oversteekplaatsen is jaarlijks € 25.000 beschikbaar. Wat kan daarvoor gedaan worden, hoeveel oversteekplaatsen of fietsroutes per jaar [pag. 34]?

Antwoord:

Van dit bedrag kan jaarlijks één oversteekplaats worden aangepast met verlichting, zoals bijvoorbeeld ook gedaan in de Lanckhorstlaan.

7. Wil het college komen met een alternatief voor de Haven, zonder exploitatietekort, nu is er een jaarlijks tekort voorzien van € 30.000 [pag. 34]?

Antwoord:

Het vermelde tekort is het minimale tekort. De uitwerking hiervan vindt nu plaats en zal in het tweede halfjaar aan de raad worden voorgelegd.

8. Wil het college alsnog dekking vinden voor het uitbreiden van de combinatiefunctionarissen. Het Rijk betaald immers een flink deel mee [pag. 39]?

Antwoord:

Gezien het financieel meerjarenperspectief ziet het college momenteel geen ruimte.

9. Ziet het college financiële ruimte, na de meicirculaire, voor het pluspakket voor het IHP? En kan uitgezocht worden wat het extra kost om de scholen geheel energieneutraal te maken (ENG i.p.v. BENG) [pag. 39]?

Antwoord:

Het pluspakket betreft de volgende drie maatregelen:

1. Energieneutraliteit nieuwbouw en gasloze renovatie;
2. Toekomstbestendigheid: bij de bouw wordt rekening gehouden met een mogelijke functiewijziging;
3. Circulariteit: leasen, demonteerbare gebouwdelen en maatschappelijk verantwoord inkopen.

De gemiddelde kapitaallasten van de extra duurzaamheidsmaatregelen over de afschrijvingstermijn van 40 jaar zijn per maatregel uitgewerkt in onderstaande tabel:

Extra duurzaamheidsmaatregelen	Kosten incl. BTW	Gemiddelde kapitaallasten per jaar bij looptijd 40 jaar en rente 1,5%
Ergieneutrale nieuwbouw en gasloze renovatie	€ 1.795.000	€ 58.674
Toekomstbestendigheid	€ 3.300.000	€ 107.869
Circulariteit	€ 3.300.000	€ 107.869
Totaal	€ 8.395.000	€ 274.412

Om naar energieneutrale nieuwbouw en gasloze renovatie van scholen te gaan is dus €1.795.000 extra nodig. Dit geeft een gemiddelde kapitaallast per jaar van € 58.674 extra. Door de meicirculaire wordt de Voorjaarsnota 2019 met € 426.000 positief bijgesteld. Na deze bijstelling bedraagt het saldo van de Voorjaarsnota 2019 € 60.920 negatief i.p.v. €486.920 negatief. Dit is weliswaar een aanzienlijk positieve bijstelling van de Voorjaarsnota 2019, maar nog altijd is het saldo van de Voorjaarsnota 2019 negatief.

10. Wil het college zich hard maken, en structureel financiële dekking zoeken, voor een sociale werkvoorziening openbare ruimte? Er is immers structureel tot nu toe geld over gebleven in het sociaal domein [pag. 42]?

Antwoord:

In de openbare ruimte wordt al vele jaren samengewerkt met de Sociale werkvoorzieningsschap. Deze zijn actief binnen het schoonmaken van de openbare ruimte en het groenonderhoud. Middelen hiervoor zijn dus beschikbaar. Het sociale werkvoorzieningsschap is echter aan het veranderen en om de groep structureel jaarrond actief te laten zijn in de buitenruimte, samen met andere sociale partners, is extra budget voor uren en begeleiding nodig. Deze kosten zijn in samenwerking met Meerlanden in beeld gebracht, maar structurele dekking hiervoor is op dit moment niet aanwezig. Uiteraard blijven we zoeken naar mogelijkheden om een structurele i.p.v. seizoensgebonden inzet te kunnen realiseren.

11. Er zijn investeringen nodig voor aanpassing van het inzamelsysteem voor afval. Waaraan moeten we denken, als we overgaan op omgekeerd inzamelen; wij hebben begrepen uit de beantwoording van de technische vragen dat die investering al zijn opgenomen in de meerjarenbegroting [pag. 48]?

Antwoord:

In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met investeringen over drie jaar voor het plaatsen van 80 tot 100 ondergrondse afvalcontainers, direct samenhangend met het doorvoeren van omgekeerd inzamelen in heel Heemstede. De lasten hiervan worden verwerkt in de afvalstoffenheffing.

Of deze investeringen ook daadwerkelijke plaats gaan vinden, hangt af van de besluitvorming die gaat plaats vinden na afronding van de proef met omgekeerd inzamelen in de wijk Merlenhoven.

12. Wat is het effect van het DMJOP op de meerjarenrekening (Voor het MJOP is een jaarlijkse storting opgenomen van € 367.000 vanaf 2020). Totaal gaat het om een bedrag van € 7,5 miljoen voor groot onderhoud incl. BTW en € 3,3 miljoen excl. BTW voor klein onderhoud. Voor de verduurzaming komt daar maximaal (afh. van wat gemeente wil houden) nog een bedrag van ongeveer € 9,6 miljoen bij. Kan het college inzichtelijk maken wat een DMJOP voor incidentele en structurele effecten heeft op de meerjarenbegroting? Kan dat al meegenomen wordt als storting in de voorziening voor groot onderhoud en opgenomen worden als ambitie in de kadernota? [pag. 53]?

Antwoord:

Dit effect is nog niet te geven. Eerst moeten de panden worden geselecteerd waarvoor de maatregelen nader uitgewerkt gaan worden. Pas als die maatregelen per pand definitief zijn uitgewerkt, kan gekeken worden in hoeverre dit via de storting in het MJOP of via een investering moeten worden geregeld. Het financiële effect van een storting is anders dan van een investering.

Commissie Middelen d.d. 12 juni 2019: Gevraagd nadere toelichting ambtelijke organisatie

In aanvulling op wat in de Kadernota staat vermeld in programma 0, de volgende verduidelijking.

Er is een noodzaak de vaste bezetting te versterken. Het gaat hierbij om:

- de inzet van medewerker gebiedsbeheer, beleidsmedewerker welzijn, medewerker OOV/ondermijning, een brede beleidsadviseur en tijdelijk extra inzet voor zorg en veiligheid.
- Naast versterking van de vaste formatie is er ook noodzaak het budget flexibele inhuur te verhogen om o.a. flexibel in te kunnen spelen op specifieke opgaves

Op dit moment is er te weinig beleidscapaciteit *én* kan er capaciteit worden vrijgespeeld op andere velden door verdere digitalisering (van werkprocessen), het optimaliseren van werkprocessen, herstructurering van de leidinggevende structuur van de organisatie en efficiency in de samenwerking bij bedrijfsvoering met Bloemendaal.

De versterking van de organisatie wordt grotendeels gerealiseerd door tot en met 2022 de huidige formatie dus her te bestemmen (taakstelling). In totaliteit is de vaste formatie in 2022 uiteindelijk nagenoeg gelijk aan die van 2019 (174 fte, waarvan 2 fte wordt gefinancierd door Bloemendaal). In geld gaat het om een netto uitbreiding van € 29.000,-.

Het ombuigen van capaciteit kost tijd. Er is een inschatting gemaakt op welke termijn we formatie kunnen ombuigen, op basis van natuurlijk verloop (pensionering etc.). De inschatting is dat we hiervoor drie jaar nodig hebben. Omdat het traject voor herbestemmen van vaste formatie loopt tot en met 2022 en de hierboven genoemde capaciteit in 2020 al noodzakelijk is, is er ter overbrugging naar 2022 tijdelijk extra budget nodig in 2020 en 2021. Respectievelijk € 220.000 en € 170.000. Waarbij is voorgesteld om dit ten laste van de algemene reserve te brengen. In de nota reserves en voorzieningen, vastgesteld in 2014, is aangegeven dat de algemene reserve ingezet kan worden ter dekking van frictiekosten.

Voorgesteld wordt het flexibel budget te laten groeien naar een structureel budget van € 250.000,-. Dit betreft een verhoging van € 130.000,- in 2020, € 100.000,- in 2021 en € 150.000,- in 2022 en verder.

Hierbij samengevat de posten die het betreft vanuit de kadernota programma 0:

	2020	2021	2022	2023
Aanvulling basisbezetting organisatie	-279.000	-279.000	-279.000	-279.000
Taakstelling ambtelijke organisatie	30.000	80.000	250.000	250.000
Frictie ingroei taakstelling	220.000	170.000	0	0
<i>Saldo</i>	<i>-29.000</i>	<i>-29.000</i>	<i>-29.000</i>	<i>-29.000</i>
Flexibel inhuur budget	-130.000	-100.000	-150.000	-150.000

Commissie Middelen d.d. 12 juni 2019: Gevraagd risicoscan sociaal domein

Algemeen risico

Uitgaande van de wettelijke kaders en vastgesteld gemeentelijk beleid, heeft een groot deel van de beleidsbudgetten sociaal domein het karakter van een open-eind-regeling. Zowel het aantal cliënten, alsmede de zorgvraag is vooraf nooit exact in te schatten. Een financiële buffer is noodzakelijk om de verschillen tussen begrote lasten en baten en werkelijke lasten en baten op te vangen. Het structureel inzetten van de reserve is geen optie. Vanuit de financiële wetgeving (BBV) wordt dit niet geaccepteerd als structureel dekkingsmiddel.

De omvang van de budgetten sociaal domein (Wmo 2007, Wmo 2015, Participatiewet, Jeugdwet) bedraagt ca. € 10 mln (incl. overhead). De risico's doen zich met name voor op de volgende posten:

Wmo 2007: huishoudelijke hulp

In de meerjarenbegroting is ca. € 1,4 mln (lasten minus baten) opgenomen voor huishoudelijke hulp. Met ingang van 2019 is de wettelijke eigen bijdrage bepaald op maximaal € 17,50 per periode van 4 weken. De verwachting is dat dit (landelijk) een aanzuigende werking heeft en leidt tot toename van het aantal cliënten.

Wmo2015:

De risico's bij de WMO 2015 hebben met name betrekking op drie onderdelen, namelijk:

- a. Begeleiding:
3. Voor 2019 is in totaal € 1.853.000 geraamd voor begeleiding. Een groot deel van dit budget, € 1.353.000, heeft betrekking op algemene voorzieningen. Hiervoor is een driejarig budgetsubsidie verstrekt (2018-2020). Het betreft een vast subsidiebedrag, waarover de gemeente geen financieel risico loopt. Het overig bedrag van € 500.000 betreft maatwerkvoorzieningen en betreft een open-eind-regeling. Ook hier voor geldt het risico van de aanzuigende werking.
  - b. Wettelijke taak verblijf licht verstandelijk beperkten en daklozen:
Vanaf 2018 hebben gemeenten de wettelijke taak om tijdelijk verblijf te regelen voor licht verstandelijk beperkten en daklozen. In 2018 bedragen de werkelijke uitgaven € 200. Op dit moment zijn geen cliënten. Echter één cliënt kan tienduizenden euro's aan lasten met zich meebrengen. In de meerjarenbegroting is € 30.000 structureel voor deze taak geraamd.
  - c. Maaltijden en doelgroepenvervoer (dagbesteding).
In de meerjarenbegroting is hiervoor een budget opgenomen van € 180.000. Het betreft een open-eind-regeling.

Het totale budget waar grofweg in de huidige situatie gedurende een jaar risico over wordt gelopen bedraagt ca. € 1 mln.

Jeugdwet: jeugdzorg

Voor 2019 is een budget opgenomen van ca. € 3 mln voor jeugdzorg. Dit betreft een open-eind-regeling. Zowel het aantal cliënten als de zorgzwaarte is moeilijk in te schatten. Landelijk is zichtbaar dat het aantal jongeren in de jeugdzorg stijgt. Dit doet zich ook voor in Heemstede. In 2018 is in Heemstede 13% meer aan jeugdzorg uitgegeven dan in 2017. Voor 2019 is in Heemstede rekening gehouden met een stijging van 10% van deze zorgkosten ten opzichte van de werkelijke uitgaven 2018. Vanaf 2020 zijn de zorgkosten constant gehouden. Jaarlijks worden de budgetten opnieuw bekeken.

Participatiewet: WSW en –re-integratie

In de begroting 2019 is € 1,4 mln geraamd voor WSW kosten (bijdrage aan Paswerk) en €0,3 mln voor re-integratiekosten. Conform de risicoparagraaf van de begroting 2019 (blz 160) blijkt in de praktijk dat de risico's beperkt zijn.

Beschermd wonen

Vanaf 2021 komt er nieuwe open-eindregeling. Lasten en baten beschermen wonen komen via doordecentralisatie van centrumgemeente bij de eigen gemeente terecht en daarmee ook het risico op budgetoverschrijdingen. Op basis van prognoses komen de uitgaven voor rekening en risico van de eigen gemeente vanaf 2021 op € 3 mln op jaarbasis.

Conclusie:

Grosso modo kan geconcludeerd worden dat de gemeente over een bedrag van ca, € 5,5 mln in de jaren 2019 en 2020 risico loopt. In de jaren 2021 en 2022 neemt, als gevolg van het beschermd wonen, het risico toe naar 8,5 mln per jaar. Uitgaande van een marge van 10%, betekent dit een risicobuffer van € 550.000 in 2019 en 2020 en € 850.000 in 2021 en 2022 per jaar. De meerjarenbegroting heeft een looptijd van 4 jaar. Daarmee komt de totaal benodigde maximale omvang van de reserve op € 2,8 mln.